

EKOSKOLU VIDES NOVĒRTĒJUMS BĒRNIEM

IEVADS SKOLOTĀJIEM

Pirmsskola bērns sāk attīstīt savas pētnieciskās darbības prasmes: novēro, salīdzina, novērtē, pastāsta par uzzināto, kā arī iepazīst dzīvo dabu un veido ieradumu rīkoties videi draudzīgi. Šis novērtējums ir izstrādāts tā, lai bērni varētu attīstīt šīs prasmes, pie reizes noskaidrojot savas pirmsskolas radīto ietekmi uz apkārtnējo vidi un nepieciešamas rīcības.

Novērtējuma formu izmanto kā papildinājumu Iestādes vides novērtējuma formai¹, kuru aizpilda pieaugušie. Šī forma domāta kā izglītojošs instruments bērniem.

Svarīgi, ka bērni paši veic vides novērtējumu un ar skolotāja atbalstu macās formulēt vienkāršas sakarības, saprast notikumu cēloņus un sekas, izvērtēt informāciju un pieņemt lēmumus. Skolotāja uzdevums atbalstīt procesā, uzdot uzvedinošos jautājumus un parliecināties, ka jautājums ir izprasts un novērtēts atbilstoši.

KĀ TIEK VEIKTS VIDES NOVĒRTĒJUMS?

Vides novērtējumu veic bērnu Ekopadome vai/un sagatavošanas grupiņas bērni.

Pirms uzsākt, svarīgi visu sagatavot - izrunāt jautājumus, izdomāt, kā tos noskaidrosiet, sagatavot darba lapas, planšetī, datoru vai tafeli, rakstāmos. Ja novērtējuma lapas drukāsiet, tad izturaties saudzīgi - drukājiet uz abām pusēm vai vienreiz jau izmantotām lapām. Veicot pierakstus, lietojiet zīmuli, lai pēc tam lapas var izmantot atkārtoti. Tas bus labs piemērs arī bērniem, kā jau sākumos sākoties videi draudzīgi.

Iespējams, ka visas tēmas uzreiz būs grūti izpētīt, tāpēc novērtējumu ieteicams sadalīt vairākos piegājienos.

Veicot vides novērtējumu, tiek izmantotas dažādas metodes. Pārsvāra bērni atbildes var sameklēt paši, uzmanīgi vērojot, izstaigājot iestādi un tās apkārtni. Atsevišķos jautājumos, kur ir jānoskaidro grupiņas viedokļi, nepieciešams jau rupīgāks pētījums – citu bērnu aptaujašana. Procesā noderēs arī kāda pieauguša iesaiste, piemēram, pavarītes, vadības un citu pirmsskolas pārstāvju sniegta informācija. Noteikti pētiet reālajā vide nevis tikai izrunājiet!

Kad tēmas izpētītas un visi jautājumi atbildēti, ir jāizveido kopsavilkums - jāpiefiksē visas smaidīgas un bedīgas sejiņas un pats svarīgākais - jāizdomā rīcības, kuras bērni un pieaugušie īstenos, lai situāciju uzlabotu. Kopsavilkuma tabula ir pieejama formas beigās.

¹ Vides novērtējuma forma atrodama <https://ekoskolas.lv/lv/pirmsskolas/vides-novertejums>

Katram jautājumam ir sava piktogramma: un vienota vērtēšanas pieeja - Jā 😊 / Ne 😞.
Šīs piktogrammas var sagatavot uz cietāka papīra un izmantot, veidojot rezultātu kopsavilkumu, veicot vērtēšanu un informējot pārējos.

Vides novērtējumu noteikti izmantojiet visa gada garumā, veicot pārraudzību un izvērtēšanu. Kad kādas rīcības plāna aktivitātes ir paveiktas, dodiet bērniem iespēju izvērtēt rezultātus un salīdzināt ar sākotnējo vides novērtējumu. Varbūt kāda bēdīga sejšņa tagad ir smaidīga!

Šajā vides novērtējumā nav iekļauti izpratnes jautājumi. Tos skolotājs var atrast iestādes vides novērtējuma formā un izmantot diskusijā ar bērniem. Atseviskus jautājumus, piemēram, gada temā, var palīdzēt noskaidrot arī bērnu Ekopadome vai citi bērni, kas veiks šo novērtējumu.

Svarīgi noteikti informēt pārējos par vides novērtējumā konstatēto. Bērni var izvietot kopsavilkumu uz Ekodēla, pastāstīt saviem grupas biedriem, vecākiem un citiem pirmsskolas pārstāvjiem.

MANA BĒRNUDĀRZA VIDES NOVĒRTĒJUMS

Aizpildīšanas datums: 6.10.2022

Aizpildīja: Pūcīšu skolas grupa
(16 bērni)

Lai veiksmīgs
un aizraujošs
novērtējums!

ATKRITUMI

Vai bērni vienmēr izmet atkritumus miskastē?

Jā

Nē

Vai bērnudārza spēļu laukumīņš ir tīrs, bez atkritumiem?

Vai bērnudārzā ir pietiekami daudz atkritumu tvertņu?

Vai tava grupiņa piedalās vides sakopšanas talkās?

Vai grupiņā esat runājuši, kāpēc ir slikti mest atkritumus zemē?

Vai grupiņā, esat runājuši, kā mūsu radītie atkritumi ietekmē dabu?

SAMAZINI APJOMU

Vai audzinātājas apdrukā un kopē papīru uz abām lapas pusēm?

Jā

Nē

Vai grupiņā salabo rotaļlietas, ja tās ir salūzušas?

Vai bērnudārzā lietojat savas daudzas reizes lietojamās pudeles vai krūzītes?

Vai bērnudārza pasākumos iztiek bez vienreizlietojamiem traukiem?

Vai bērnudārza svētkos iztiek bez dabai kaitīgiem rotājumiem, piemēram, baloniem?

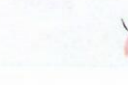

IZMANTO ATKĀRTOTI

		Jā	Nē
	Vai bērni zīmē un krāso uz abām lapas pusēm?	 9	 7
	Vai bērnudārzā lieto papīru vai tualetes papīru no pārstrādātiem materiāliem?		 16
	Vai organizējat apģērbu, spēļu, grāmatu u.c. lietu apmaiņas vai tirdziņus?		 16
	Vai izgatavojat noderīgas lietas, savus darbiņus no iepakojumiem un citiem nevajadzīgiem materiāliem (veciem žurnāliem, avīzēm)?	 12	 4

ŠKIRO

Kuras no šīm lietām jūs šķirojat vai nododat pārstrādei?

	Papīru	✓ /
	Kartonu	✓ /
	Plastmasu	✓ /
	Stiklu	✓ /
	Skārdenes	✓ /
	Elektroierīces	 / ✓
	Baterijas	 / ✓
	Spuldzes	 / ✓
	Apģērbu	 / ✓
	Pārtikas atlikumus	✓ /

SASKAITI REZULTĀTUS UN IERAKSTI SKAITLI!

Cik lietas šķirojat bērnudārzā vai nododat pārstrādei (atzīmējāt smaidīgu sejiņu)?

 6

Cik lietas nešķirojat bērnudārzā (atzīmējāt bēdīgu sejiņu)?

 4

Vai šķirošanas konteineros vienmēr tiek liktas tikai tam paredzētās lietas?

16

Vai bērnudārzam ir savs komposts?

16

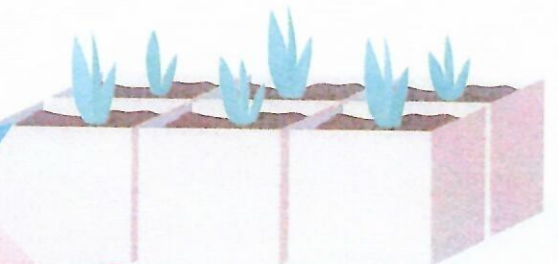
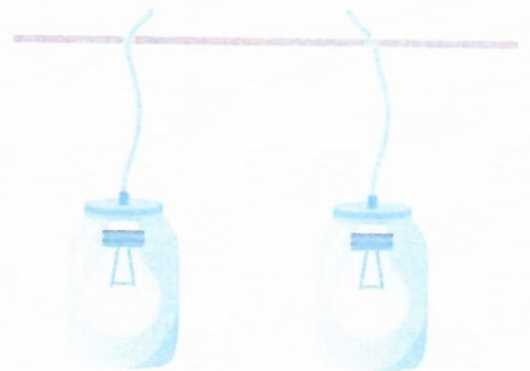
Vai grupiņā esat runājuši, kas notiek ar sašķirotiem atkritumiem?

14

Vai grupiņā esat runājuši, kas notiek ar atkritumiem, kurus liec parastajā atkritumu konteinerā?

11

ENERĢIJA

		Jā	Nē
	Vai tad, kad grupiņās neviens nav, gaismas vienmēr tiek izslēgtas?	4	12
	Vai saulainās dienās, kad esat grupiņā un ir pietiekami gaišs, gaismas ir izslēgtas?	3	13
	Vai datori un citas ierīces vienmēr tiek izslēgtas, kad tās neizmanto?	5	11
	Vai logi ir aizvērti tad, kad ir ieslēgta apkure un radiatori ir silti?	4	12
	Vai vēsā laikā ārdurvis vienmēr tiek kārtīgi aizvērtas?	3	13
	Vai grupiņā esat runājuši, kas ir enerģija un kā to taupīt?	7	9

ŪDENS

		Jā	Nē
	Vai bērnudārzā visus krānus var aizgriezt tā, lai ūdens nepil?	16	0
	Vai bērni aizgriež krānu, kamēr saziepē rokas vai tīra zobus?	9	7
	Vai tualetes podiem ir divas ūdens nolaišanas pogas?		16
	Vai bērnudārzā tiek savākts lietus ūdens, piemēram, lai laistītu augus?	16	
	Vai grupiņā esat runājuši, kāpēc ir svarīgi taupīt ūdeni?	15	1

Apvelciet, ko jūs bērni darāt savās mājās, lai taupītu un saudzētu ūdeni

	aizgriežam krānu, kamēr tīram zobus, saziepējam rokas	/
	ejam biežāk dušā nevis vannā	/
	izmantojam atbilstošo ūdens nolaišanas pogu tualetē	/
	sekojam, lai krāni nepil, ir pilnībā ciet	/
	nemazgājam traukus tekošā ūdenī	/
	nemetam podā atkritumus	/
	Varbūt darāt vēl kaut ko citu	(ieraksti)

SASKAITI REZULTĀTUS UN IERAKSTI SKAITLI!

Cik lietas darāt savās mājās, lai taupītu un saudzētu ūdeni (atzīmējāt smaidīgu sejiņu)?

5

Cik lietas nedarāt savās mājās, lai taupītu un saudzētu ūdeni (atzīmējāt bēdīgu sejiņu)?

1

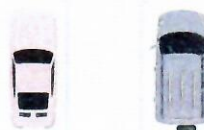

TRANSPORTS

		Jā	Nē
	Vai lielākā daļa bērnu nāk uz bērnudārzu ar kājām vai brauc ar velosipēdu vai skrejriteni?		
	Vai doties uz bērnudārzu ar kājām, velosipēdu vai skrejriteni ir droši?	8	8
	Vai ir pietiekami daudz drošu novietņu, kur atstāt velosipēdu vai skrejriteni?	16	
	Vai automašīnas pie bērnudārza izslēdz dzinēju, kamēr gaida bērnus?	14	2
	Vai grupiņā, esat runājuši, kāpēc pārvietoties ar velosipēdu vai kājām ir dabai draudzīgi?	11	5

Cik daudz automašīnu parasti ir pie bērnudārza dienas sākumā un beigās?

PĀRTIKA

	Jā	Nē
 Vai bērnudārzā katru dienu ir pieejami svaigi augļi vai dārzeņi?	 16	
 Vai bērni ēdienreizēs apēd visu porciju?	 8	 8
 Vai bērnudārzam ir savs dārzs, kurā audzē augļus, dārzeņus vai garšaugus?	 16	
 Vai ekskursijās un bērnudārza pasākumos ņemat līdzi pašu gatavotus našķus?	 16	 16
 Vai dzimšanas dienās un citos svētkos konfekšu vietā nesat veselīgus našķus?	 11	 5
 Kopā ar grupiņas biedriem uzzīmējiet, ko jums vislabāk patīk:	ēst	dzert
 Izrunājiet ar audzinātāju, ko nozīmē ēst veselīgi un labai draudzīgi. Vai jūs tā ēdat?	 9	 7

VIDE UN VESELĪGS DZĪVESVEIDS

	Jā	Nē
 <p>Vai jūs katru dienu kopā ar audzinātāju izkustaties dejojot, skrienot vai lecot?</p>	 16	 1
 <p>Vai jūs katru dienu ejat ārā spēlēties vai pastaigāties, arī tad ja ir vēss vai nedaudz slapjš?</p>	 11	 5
 <p>Vai spēļu laukumīnā ir daudz vietu, kur kāpelēt, lēkāt vai šūpoties?</p>	 12	 4
 <p>Vai mācību rotaļnodarbības gandrīz katru dienu notiek ārā?</p>	 16	 1
 <p>Cik daudz telpaugu vari saskaitīt bērnudārza telpās?</p>	Vairāk nekā 10 16	Mazāk nekā 10 1

BĒRNUDĀRZA VIDE UN APKĀRTNE. BIOĻĪSKĀ DAUDZVEIDĪBA

Ko no šī varat atrast bērnu dārza teritorijā?

	Koki	/		Ezīšu miga	
	Puķu dobes			Baļķu krāvums	
	Ziedoši krūmi	/		Akmeņu krāvums	
	Nepļautas zāles laukums			Putnu būris	
	Kukaiņu viesnīca			Putnu barotava	
	Dzīvžogs			Dzirdinātava putniem	

SASKAITI REZULTĀTUS UN IERAKSTI SKAITLI!

Cik lietas varat atrast bērnu dārza teritorijā
(atzīmējāt smaidīgu sejiņu)?

5

Cik lietas nevarat atrast bērnu dārza teritorijā
(atzīmējāt bēdīgu sejiņu)?

7

		Jā	Nē
	Vai bērni zīmē un pieraksta dažādus bērnu dārza teritorijā atrastus augus un dzīvniekus?	12	4
	Vai dodaties ekskursijās arī citur, lai pētītu dzīvo dabu? <i>pārgājien?</i>	16	
	Vai bērni izmanto dabas materiālus (akmeņus, čiekurus, kociņus, koku lapas un citus), spēlējoties un mācoties?	16	

Vai bērnu dārza teritorijā ir ierīkotas vietas, kur pētīt dabu (piemēram, aktivitāšu centriņi, kur spēlēties un uzzināt kaut ko jaunu par augiem, dzīvniekiem)?

Apsveicu!

Jūs esat pabeiguši savu bērnu dārza vides novērtējumu. Tagad jāapkopo rezultāti - visas smaidīgās un bēdīgās sejas.

Pats svarīgākais - padomāiet, ko jūs tagad darīsiet, lai bēdīgās sejas kļūtu smaidīgas. Noteikti pastāstiet arī pārējiem, ko esat izpētījuši un izdomājuši darīt.